

OKUMAYA GENEL BİR BAKIŞ

Kuram ve Modellere Giriş

İKİNCİ BASKIDAN CEVİRİ

DIANE H. TRACEY
LESLEY MANDEL MORROW

Çeviri Editörü:
Doç. Dr. Hakan ÜLPER

Diane H. Tracey, Lesley Mandel Morrow
Çeviri Editörü: Doç. Dr. Hakan Ülper

OKUMAYA GENEL BİR BAKIŞ

(Kuram ve Modellere Giriş)

ISBN 978-605-318-845-2

DOI 10.14527/9786053188452

Kitabın orijinal adı: Lenses on Reading
Yazarlar: Diane H. Tracey, Lesley Mandel Morrow
Baskı sayısı: 2. Baskı
ISBN: 978-1-4625-0470-1
The Guilford Press

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2017, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. Ltd. Şti. ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayinevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayinevidir**. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** ve **Pegemindex.net** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

1. Baskı: Eylül 2017, Ankara

Yayın-Proje: Özlem Sağlam
Dizgi-Grafik Tasarım: Tuğba Kuşcuoğlu
Kapak Tasarım: Pegem Akademi

Baskı: Ay-bay Kırtasiye İnşaat Gıda Pazarlama ve Ticaret Limited Şirketi
Çetinemeç Bulvarı 1314.Cadde No:37A-B
0312 472 58 55

Yayıncı Sertifika No: 14749
Matbaa Sertifika No: 33365

İletişim

Karanfil 2 Sokak No: 45 Kızılay / ANKARA
Yayınevi: 0312 430 67 50 - 430 67 51
Yayınevi Belgeç: 0312 435 44 60
Dağıtım: 0312 434 54 24 - 434 54 08
Dağıtım Belgeç: 0312 431 37 38
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: pegem@pegem.net

ÇEVİRİ ÖNSÖZÜ

Okuma becerisini kazanmak, çağdaş yaşamın en önemli gereklerinden biri durumundadır. Günümüz dünyasında sanal ortamların da etkisiyle gittikçe yalnızlaşmaya başlayan insanlar için bilgiye ulaşma ve ulaştığı bilgiyi doğru bir biçimde elde edebilmenin en önemli yollarından biridir okuma. Bu bakımdan okuma, bireylerin çağdaş dünyada var olabilme savaşlarının önemli araçlarından biridir. Diğer yandan da dil, vatan, tarih ve kültür gibi belirli ortaklıklarla bir araya gelmiş olan insan topluluklarından oluşan uluslar için de durum aynıdır.

Okuma becerisinin ne denli önemli olduğunu kavrayan uluslar, okuma eğitimine gereken önemi vererek her bir bireyin iyi bir okur olabilmesi için sahip oldukları olanaklar doğrultusunda yatırımlar yaparak ve politikalar geliştirerek eğitimsel açıdan çaba harcamaktadırlar. Harcanan bu çabaların niteliği ve yeterliği uluslararası öğrenci değerlendirme yollarıyla bir bakıma değerlendirilmektedir. Üç yılda bir yapılan PISA sınavları bu değerlendirme yollarından en dikkat çekenidir. Çok sayıda ülkenin katılımıyla gerçekleştirilen bu sınavlarda ülkemizin aldığı sonuçlar hiç de umut verici değildir. Yine bu sonuçlar yanında ülke içinde okuma becerisine ilişkin yapılan birçok bilimsel çalışmanın sonuçları da hem okuma anlama becerisi hem de okuma alışkanlığı bakımından karşımızda olumsuz bir tablonun var olduğunu bizlere göstermektedir.

Tüm bu olumsuz görünüm karşısında herkesin aynı düşüncede olduğu tek nokta “bir şeyler yapılmalı” noktasıdır. Bu bağlamda adım atılması gereken en öncelikli alan akademik alandır. Her şeyden önce gerek anadili öğretimi olarak gerekse yabancı dil öğretimi olarak Türkçe eğitimi çerçevesinde okuma eğitimi alanının akademik niteliğini artırmadan bir adım yol alınamayacağı açıktır. Bu gerçekliğe karşın okuma eğitimi ile ilişkili çalışmalara bakıldığında zaman zaman bazı nitelikli çalışmaların varlığına karşın birbirinin tekrarı niteliğinde çok sayıda çalışmanın var olduğu dikkatlerden kaçmamaktadır. Özellikle yeni gelişmekte olan bir alan olarak Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi alanında çok hızlı bir devinimin olması ancak bu devinin sadece niceliğe yansımaya, herkesin bir an önce o alanda yayın yapma sevdasına düşmesi birçok çalışmanın sığ, kolay ve çabuk üretilmiş olmasına yol açabilmektedir. Bu durum ise bir kısır döngünün varlığına işaret etmektedir.

Yine akademik çalışma olarak alanyazında yer alan birçok çalışmanın herhangi bir kuramsal altyapıya dayanmıyor olması da ayrıca önemli bir eksiklik olarak dikkat çekmektedir. Çünkü bir alanda kuramsal bilgiye sahip olmamak, o alanda gerçekleştirilecek olan her türlü eylemin alt yapısı olarak düşünsel boyutta tutarlı ve dizgesel bir bilgi şemasına sahip olmamaya gönderimde bulunur. Böyle

bir durumdan da okuma öğretimi için yapılan etkinliklerin ve uygulamaların neden yapıldığının ya da yapılmaması gereken uygulamaların ise neden yapılmaması gerektiğinin bilinmediği ve uygulamaların belirli ezberler üzerinden gelişigüzel yapıldığı anlamı çıkar.

Bu kırsıldöngüyü kırmanın ve ezberi bozmanın başlıca yollarından biri de kendi kabuğumuzu kırıp dünyada bu alanda nelerin olup bittiğine bakmaktır. Bunun da başlıca iki yolu vardır. Birincisi iyi bir yabancı dil bilgisine sahip olmak ve böylece dünyada okuma alanında yapılanları izleyebilmektir. İkincisi ise özellikle yabancı dil yetersizliği nedeniyle alandaki gelişmeleri izleyemeyenler için okuma eğitimi alanındaki nitelikli yapıtların çevrilmesidir.

Türkçe eğitimi alanında özellikle lisans ve yüksek lisans düzeylerindeki öğrencilerin pek çoğunun yabancı dil düzeylerinin yetersizliği gerçeği dikkate alınca onları okuma eğitimi alanındaki yeni bilgilerle karşılaştırmada çeviri kitaplar önemli bir işlev yüklenmektedir. Bu kitabın çevrilmesine kaynaklık eden temel düşüncelerden birincisi budur. İkincisi ise “kuram” kavramının ne denli önemli olduğuna ilişkin farkındalık yaratıp okuma alanındaki temel kuramlarla öğretici ve öğrenci konumdakilerin karşılaşmasını sağlayarak gerek anadili gerekse yabancı dil olarak bu alanın niteliğinin artmasına katkıda bulunmaktır.

Bu kitabın çeviri sürecini üç ayrı aşamaya ayırmak olanaklıdır. İlk aşama araştırma süreci olarak adlandırılabilir. Bu süreçte okuma alanına ilişkin dünyada nelerin yapılmakta olduğu sorusundan yola çıkarak ilgili kaynakların araştırılması yer almaktadır. İkinci aşama inceleme ve karar aşaması olarak adlandırılabilir. Bu aşamada özellikle anadili ve yabancı dil olarak okuma eğitimi çerçevesindeki çalışmalar değerlendirilerek bu çalışmalardaki kuramsal bilgi eksikliğinin dikkat çekici boyutta olmasının da etkisiyle okuma kuramlarıyla ilgili bir konunun daha yararlı olacağına karar verilmiştir. Ardından bu kitap içerik olarak incelenmiş, tarafımdan yüksek lisans derslerinde ve Gökhan ÇETİNKAYA tarafından ise doktora derslerinde içeriğinden yararlanılmıştır. Gerek alanının son derece duyarlı, yetkin, titiz ve çalışkan akademisyenleri olarak gördüğüm çok değerli arkadaşlarım Gökhan ÇETİNKAYA, Nihat BAYAT, Derya YAYLI, Elif ARICA AKKÖK ve Ferit KILIÇKAYA'nın olumlu görüşleri gerekse öğrencilerin, derslerin içeriğini çok yararlı bulmalarının etkisiyle bu kitabın çevrilmesinin yararlı olacağına karar verilmiştir. Üçüncü ve son aşama ise çeviri aşamasıdır. Bu aşamada yukarıda adları geçen akademisyen dostlarımla konu görüşülmüş herkesin çalışma alanları dikkate alınarak bölümler dağıtılmıştır.

Bu kitabın çevrilme sürecinde onca yoğunluklarına karşın sadece alana katkı sağlama güdüsüyle hareket ederek bu çeviri projesinde yer alan çeviri ekibime,

kitabın çevirisini büyük bir özenle okuyarak düzeltme önerilerinde bulunan Doç. Dr. Kasım Kıroğlu'na ve projemizi destekleyip çevirisi sürecinde özverili çalışmalarında bulunarak sağladıkları katkı dolayısıyla Pegem Akademi çalışanlarına teşekkür ederim.

Bu kitap gerek anadili olarak gerekse yabancı dil olarak okuma eğitimi çerçevesinde hem öğrenci konumundaki hem de öğretici konumundaki tüm kişileri ilgilendiren bir kitaptır. Bilmeyen insan olumsuz durum karşısında rahat ve umursamazdır; çünkü farkında değildir. Bilen insan ise olumsuz durumdan rahatsız olur ve umursar; çünkü farkındalık sahibidir. Bu bağlamda bu kitabın tüm ilgili kesimi rahatsız etmesi ve bu kesimde okuma kuramlarına ilişkin farkındalık yaratması ya da var olan farkındalık düzeylerini yükseltmesi dileklerimle...

Çeviri Ekibi Adına
Doç. Dr. Hakan ÜLPER
(Çeviri Editörü)

ÇEVİRENLER

Bölüm 1 Kuramlara ve Modellere Giriş

Prof. Dr. Derya Yaylı, *Pamukkale Üniversitesi*

Bölüm 2 İlk Kökenler

Doç. Dr. Ferit Kılıçkaya, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi*

Bölüm 3 Davranışçılık

Doç. Dr. Ferit Kılıçkaya, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi*

Bölüm 4 Yapısalcılık

Doç. Dr. Nihat Bayat, *Akdeniz Üniversitesi*

Bölüm 5 Okuryazarlık Gelişimi Kuramları

Doç. Dr. Gökhan Çetinkaya, *Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi*

Bölüm 6 Sosyal Öğrenme Görünümleri

Prof. Dr. Derya Yaylı, *Pamukkale Üniversitesi*

Bölüm 7 Bilişsel-İşleme Yaklaşımları

Doç. Dr. Elif Arıca Akkök, *Ankara Üniversitesi*

Bölüm 8 Toplu Özet

Doç. Dr. Hakan Ülper, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi*

TEŞEKKÜR

Bu kitabın yazarları olarak bizlerden destek ve yardımlarını esirgemeyen meslektaşlarımıza, öğrencilerimize, ailelerimize ve arkadaşlarımıza teşekkürlerimizi sunarız.

Guilford Yayınevi'nin çalışanlarından olan ve Chris Jennison'ın izinden giden sıra dışı editörümüz, meslektaşımız ve arkadaşımız Craig Thomas'ın katkılarını özellikle vurgulamak isteriz.

Ayrıca, bu kitabın ikinci baskısının olanaklı kılınmasında dönüt ve destekleriyle yardımcı olan okuryazarlık eğitimcilerinin oluşturduğu akademik topluluğa teşekkürlerimizi sunarız.

Özel not olarak bu kitabın ilk baskısı sırasında bizlerle beş yıl boyunca düzenli bir biçimde bir araya gelen ve desteklerini sunan Mihael Pressley'yi sevgiyle anıyoruz.

Ayrıca kuramları gerçek yaşam sınıflarındaki başarılarla ve zorluklarla ilişkilendiren ve bu kitaptaki kısa öyküleri yazan harika öğrencilerimizin çalışmalarını minnettarlıkla takdir ediyoruz.

Ben, Diane H. Tracey, bu kitabın yazım sürecinde destek ve sevgilerini esirgemeyen aileme ve arkadaşlarıma teşekkür ediyorum. Kızlarımıza ve bana yaşamış olduğumuz yaşamı elde etmemiz için her şeyi yapan, 2009 yılının 11 Ağustos'unda vefat eden sevgili eşim Stephen'a sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum. Kızlarım Julia ve Katie; her zaman dünyayı aydınlatacaksınız. Babam ve annem, Hank ve Betty Hirschmann (ve Terry Hirschmann'ın hatırasına) ve akrabalarım; sizler en iyisisiniz. En yakın, yaşamboyu kalp ve ruh arkadaşlarım, Barbara Hirschmann, Nancy Wolf, Heidi McCallum, Stephanie Solaris, Robyn Rajs ve benim destek takımım Martin Gliserman, Sara Sheftel ve Gia Rosenblum; sizler kanatlarımın altındaki rüzgarsınız. Hoboken'daki yeni kadın arkadaşlarım Aleta La Borie, Maryanne Serafin ve Kathleen Conroy; yaşamımı yeniden eğlenceli hale getirdiğiniz ve bu yeni yolu bana gösterdiğiniz için çok teşekkür ederim. Rober J. Camp; uzun karanlık ve acı dolu dönemden sonra ışığı, mutluluğu, kahkahayı ve sevgiyi yaşamıma tekrar geri getirdin ve ben seni asla unutmayacağım. Ve Lesley Mandel Morrow; son derece özverili bir arkadaş ve cömert bir danışman olduğun için en içten bir biçimde sana teşekkürlerini sunuyorum.

Ben, Lesley Mandel Morrow, destekleri için aileme teşekkür ederim: Eşim Frank Morrow, kızım Stephanie ve damadım Doug Bushell, çalışmalarına olan ilgisinden dolayı Dough Bashell; ve en önemlisi torunlarım James ve Natalie. James ve Natalie, bu kitapta tartışılan kuramları gözlerimin önünde büyüdükçe mo-

dellemektedir. Bana çok mutluluk veriyorlar ve çocukluk masumiyetleri ile temiz bir soluk sağlıyorlar. Yaşamıma sevinç katan öğrencilerime teşekkür ederim. Profesyonel olarak yıllar içinde büyüdüğüm Rutgers Üniversitesinde profesör olabilmekten dolayı minnettarım. Kariyerimde beni özendiren bu sıra dışı üniversitenin bir parçası olmaktan dolayı çok şanslıyım. En önemlisi, onunla birlikte bu kitabı yazmamı istediği için Diane Tracey'ye teşekkür ediyorum. Kuramla ilgili özgün ve mükemmel bir kitap hazırladı ve işin önemli bir bölümünü yaptı. Bu kitabın üzerinde ismimin olması benim için önemli bir ayrıcalıktır.

ÖNSÖZ

Okumaya Genel Bir Bakış: Kuram ve Modellere Giriş, İkinci Basım, okuryazarlık eğitiminin okuma ögesiyle ilgili temel kuram ve modellerine genel bir bakış sağlayan giriş niteliğinde bir kitaptır. Kitabın amaçları okuma işlemleriyle ve öğretimiyle ilgili temel kuramları ve modelleri özetlemek ve okuyucuya hem uygulama hem de araştırma için çıkarımlar ve düşünceler sunmaktır. Kitabın soncul hedefleri, eğitimcilerin kuramları ve modelleri daha iyi anlamalarını sağlayarak öğretimlerini geliştirmelerine; araştırmacılara ve lisansüstü öğrencilerine araştırmalarını kuramsal çerçeveler içerisinde tasarlamalarına yardımcı olmaktır. Bu kitap, okumanın temelleri, okuma psikolojisi ve okuma araştırma seminerleri gibi lisansüstü derslerde ders kitabı olarak kullanılmak üzere tasarlanmıştır. Bu kitap, kişisel ve mesleki kütüphaneler için referans ve kaynak aracı olarak da yararlı olacaktır.

Ana Temalar ve Özgün Özellikler

Kitabın başlıca teması, yaşamın tüm koşullarını incelemek için kullanılabilir sayısız bakış açısının var olduğudur. Bireylerin, dünyayı daha fazla bakış açısıyla görebildikleri müddetçe, daha esnek ve daha yetkin bir biçimde diğer bireylerle iletişime geçebileceği ve tartışabileceği ileri sürülmektedir. Bu düşünceleri okuryazarlık alanına indirgeyen bu kitap, okuma sürecini ve öğretimini incelemek için eğitimcilerin, daha fazla bakış açısına sahip oldukça okuryazarlık gelişimini anlamada, iyileştirmede ve ifade etmede daha donanımlı olacaklarını ileri sürmektedir. Uygulama ve araştırma için çıkarımlarıyla birlikte elde edilen kuram ve model bilgisi, eğitimcilerin bilinçli karar vericiler olmasına katkıda bulunacaktır. Öğretmenlerin bilinçli karar vericiler olarak kavramsallaştırılması, örnek okuryazarlık uygulamalarıyla tutarlıdır (Pressley, Allington, Wharton-McDonald, Block, ve Morrow, 2001). Araştırma çerçevesini oluşturmayla ilgili modellerin ve kuramların bilinçli kullanılması, okuma araştırmalarının değerini önemli derecede güçlendirmektedir (Creswell, 2002). Kısacası, bu kitabın ilk özgün özelliği, hem öğretimsel uygulamanın hem de araştırma çerçevesinin oluşturulması için çoklu bakış açısının okuma üzerindeki önemine ilişkin felsefi yönelimidir.

Kitabın ikinci özgün özelliği ise okumayla ilgili kuram ve modellere giriş olarak tasarlanmasıdır. Konuya ilişkin giriş kitabı olması sebebiyle kitap, okuyucudan çok az kuramsal artalan bilgisi gerektirmektedir. Özgün sözcük ve terimlerin tanımlanmasına ve konu alanlarının metnin içinde birbiriyle ilişkilendirilmesine gereken önem verilmiştir. İleri okuryazarlık araştırmacıları ve uygulayıcılarının kitabı yararlı bulması umuluyor olsa da bu çalışma, alandaki yeni uzmanlara yönelik olarak tasarlanmıştır.

Kitabın üçüncü özgün özelliği, “Sınıf Uygulamaları” ve “Araştırma Uygulamaları” kısımlarını içeren kitabın 2-7 arasındaki bölümleridir. “Sınıf Uygulamaları” her kuramın ya da modelin bir bakış açısı olarak gerçek sınıf uygulamalarındaki kullanımını örnekleyen kısa öyküleri ve tartışmaları içermektedir. Bu kısımdaki yansımalar kitabın konusuyla ilgili lisansüstü derslere katılan uygulama öğretmenleri tarafından yazılmıştır. “Araştırma Uygulamaları” kuramların ve modellerin her biriyle ilgili belirli araştırma konuları için öneriler sunmaktadır.

Kitap İçeriğinin Sıralanması ve Kapsamı

Elinizdeki bu kitap okuma eğitimi ve araştırmaları üzerinde büyük etkileri olan kuram ve modellerin incelenmesine yönelik yarı-tarihsel bir yaklaşımı benimsemektedir. Yaklaşım tamamen tarihsel yerine “yarı-tarihsel” olarak nitelendirilmektedir; çünkü kesin bölüm başlıklarına ve buna eşlik eden tarihlere rağmen kuram ve modellerin ortaya çıkışı, ne ulam bakımından ne de zaman dizimi açısından doğrusal olmuştur. Bu kitapta sunulan kuram ve modeller genellikle birbiriyle çakışan ve birbirini etkileyen araştırma ve yazma aşamalarından evrimleşmiştir. Ayrıca bu aşamalar psikoloji, genel eğitim ve sosyoloji gibi okuma işlemini ve okuma öğretimiyle ilgili düşünmeyi ve araştırmayı etkilemiş olan çeşitli disiplinlerden yararlanarak büyümüştür. Burada sunulan düşüncelerin çakışması ve soncul etkisi, birbiri üzerine gelmesine rağmen kitap yarı-tarihsel bir bakış açısından okuma uygulamasını ve araştırmasını anlamada büyük etkiye sahip ana kuramsal aşamaları belirlemeye ve düzenlemeye çalışmıştır. Kitaptaki bölümler her bir aşamanın oluştuğu yaklaşık zaman çerçevesi dikkate alınarak sıralanmıştır. Bu düzenlemenin, okuyucuların yalnızca geçen yüzyıl boyunca okumanın incelendiği çok sayıda kuramsal bakış açısını değil, aynı zamanda bu farklı bakış açılarının ortaya çıkışının yaklaşık zaman diziminin sunulmasını da takdir etmesini sağlayacağını umuyoruz. Kolay referans sağlaması için kitabın sonuna iki ek eklenmiştir. Ek A kitapta tartışılan tüm kuram ve modellerin zaman dizimsel özetini sunmaktadır; Ek B bu kuram ve modellerin ana hatlarını, her birini temsil eden öğretim uygulama örnekleriyle birlikte sunmaktadır.

Okuma konusu birçok bağlamda yer alan bir konudur. Bununla birlikte bu bağlamlarla ilgili bütün kuramların ve modellerin derinlemesine incelemesini yapmak olanaklı değildir. Her şey-içinde bir kitap yazmak yerine, 21. yüzyılın lisansüstü öğrencilerini, uygulayıcılarını ve okuma araştırmacılarını bilgilendirmek amacıyla en çok ilgi çektiğine inandığımız kuram ve modelleri sunmaya çalıştık. Kitabın kapsamını tanımlarken nelerin kitaba alınması ya da alınmaması konusunda sert ve kesin kurallar kullanmadık. Bunun aksine kitabı yazmadan önce

olanaklı olduğunca çok farklı kuram ve modelleri inceledik ve sonra hedef kitlemiz için en anlamlı olduğuna inandıklarımızı dikkatli bir biçimde seçtik. Kuram ve modellerin alınmasına ilişkin kararlarımızı verirken belli bir kuram ya da modelin sınıf uygulamalarına ilişkin özelliğinin ayırıcı olmasına önem verdik. Aynı zamanda okuma araştırmalarının çerçevesini oluşturmada büyük önem taşıyan teori ve modelleri de kitaba kattık. Bu kararları vermek elbette kolay olmadı. Diğer yayımlanmış eserlerde olduğu gibi tamamlanmış bir kitap editörün sürekli çabası, meslektaşlarımızın yaptığı incelemeler ve yazarlar tarafından yapılan birçok tartışmayı yansıtmaktadır. Herkesin göstermiş olduğu bu çabalara karşın konuyla ilgili önemli kuramların ya da modellerin dışarıda tutulmuş olabileceğini söylemek isteriz. Bu bağlamda gözümüzden kaçmış olan noktalar için özürlerimizi sunuyor ve okuyucularımızı bu eserin gelecek basımlarını güçlendirmek için düşüncelerini paylaşmak üzere bizimle iletişime geçmeye çağırıyoruz.

Bu kitaptaki kuram ve modellerin her biri, sınıf içi uygulama etkinlikleri, öğretimle ilgili kısa öyküler ve ilgili araştırma incelemeleri hakkındaki düşünceler ile örneklendirilmiştir. Daha önemlisi, bu örneklendirmelerin birçoğu çeşitli kuramları betimlemek için kullanılabilir. Örneğin, okuma öncesi öğrencilerle yapılan yaygın beyin fırtınası ağı etkinliği Çağrışıcılığı, Bağlaşımıcılığı ve/veya Şema Kuramı'nı yansıtacak bir sınıf uygulama etkinliğini örneklendirmek amacıyla kullanılabilir. Dolayısıyla okuyucunun bu kitabı okurken açık ve esnek bir duruş sergilemesi gerekmektedir. Sınıf etkinliklerinin, birçok kuramın yansımaları olduğunu görme yeteneği okuyucunun zihnini güçlendirecek ve kitabın ana öncülü olan okuryazarlık eğitimini geliştirmedeki çoklu bakış açısının değerini vurgulayacaktır.

İkinci Baskının Yeni Özellikleri

Okumaya Genel Bir Bakış: Kuram ve Modellere Giriş kitabının ikinci baskısı çoğunlukla ilk baskısına benzer bir bütüncül düzenlemeyi korumaktadır. Bu basımda her bölümde sunulan kuramlar görece biraz daha azdır; böylece en çok kaynak olarak gösterilenler üzerinde daha çok derinlik sağlanmaktadır. Bu durum özellikle üç bölüm yerine yalnız bir bölümde sunulan bilişsel-işleme kuramları için geçerlidir. Bilişsel-işleme kuramlarını önceki üç bölüm yerine bir bölümde sunmak, çeşitli kuramsal bakış açılarını dengeli bir biçimde sunmakla tutarlı olmaktadır.

Birkaç durumda yeni kuramlar ve kuramcılar ikinci baskıya eklenmiştir. Örneğin Bakhtin'in (1981) ve Bourdieu'nun (1991) katkılarının dikkate alınmasına ek olarak Üçüncü Alan Kuramı (Third Space Theory) (Lefebvre, 1991) sos-

yal öğrenme bakış açılarıyla ilgili bölüme (Bölüm 6) eklenmiştir. Üçüncü Alan Kuramı kuramsal bakış açısı olarak önemini artırıyor gözükmektedir; Bakhtin ve Bourdieu'nun eklenmesi kitabın ilk baskısındaki eksikliğinin giderilmesi olarak görülebilir.

İkinci baskı ayrıca seçkin kuramcıların fotoğraflarıyla zenginleştirilmiştir. Okuyucuların kuramcıların fotoğraflarını görmelerinin yanı sıra onların çalışmalarlarıyla ilgili okuma yapmaktan da keyif alacağı umulmaktadır.

Kitabın ikinci baskısındaki bölümler İngilizce öğretimi ile ilgili sınıf uygulama düşüncelerini ve teknolojiyle zenginleştirilmiş okuryazarlık eğitimini de içermektedir. Birinci baskıda sunulan geleneksel okuryazarlık öğretimiyle ilgili sınıf uygulama düşünceleri korunmuş olsa da İngilizce öğretimiyle ilgili düşüncelerin ve teknolojiyle zenginleştirilmiş okuryazarlık öğretiminin eklenmesinin okuyucularımız için özel olacağı umulmaktadır.

İlk baskıyla ilgili gelen hakem değerlendirmeleri doğrultusunda, ikinci baskının 1-7. bölümlerine "Tartışma Soruları" başlıklı kısımlar eklenmiştir. Bu bölümlerin sonlarında ayrıca okuyucuların kuramları anlamalarını derinleştirilmesi ve genişletmesi amacıyla çeşitli etkinlikler bulunmaktadır. Aynı biçimde, ikinci baskının 1-7. bölümlerinde okuma öncesi sorularına yer verilmiştir.

Son olarak, ikinci baskıda alıntılar ve gönderimler gerekli olduğu durumlarda güncellenmiştir.

Sonuç Olarak

Bu metnin geniş kapsamı dikkate alındığında kitap, okuma öğretimini ve araştırmasını etkileyen temel kuramlara ve modellere genel bir bakışı ve girişi amaçlamaktadır. Bu nedenle R. Murray Thomas'ın (1996) genel eğitim kuramları üzerine yazdığı mükemmel kitabındaki sözlerini kullanacak olursak "Dünya gezisinde üç haftalık rehberli Avrupa turu yapmanın amacı neyse, bu kitap da kuram dünyasında aynı amaca hizmet etmektedir." (s. xv). Okuyucular bu yapıtı okurken konuya giriş ve genel bakış açılarını beklemeli ve tüm konularda daha derinlemesine bilgi ve daha geniş bir bakış açısı kazanmak için ek okuma yapmaya özendirmelidir. Aslında bu kitapta sunulan konuların hepsi olmasa da çoğu başka kitapların başlıca konusudur.

Özetlemek gerekirse bu kitap, bir öyküyü anlatmayı amaçlamaktadır: Kuram ve modeller olarak bilinen düşünce aşamalarının zaman dizimsel öyküsü ve bu aşamaların okuma işlemi, okuma öğretimi ve okuma araştırmalarını anlamamıza olan etkileri. Bu öykünün, öyküyü okuyan herkesin zihnini geliştirmesi ve zenginleştirilmesi umuduydu. . .

İÇİNDEKİLER

Çeviri Önsözü.....	iii
Çevirenler.....	vi
Teşekkür.....	vii
Önsöz.....	ix

BÖLÜM 1

KURAMLARA VE MODELLERE GİRİŞ

Kuram Nedir? Genel Bir Tanım.....	3
İnsanlar Sahip Oldukları Kuramların Ayrımında mı?.....	3
Kuram Nedir? Eğitim İçin Bir Tanım.....	4
Kuramların Eğitim Uygulaması Açısından Önemi.....	4
Öğretmenler Sahip Oldukları Kuramların Ayrımında mı?.....	6
Kuramların Eğitim Araştırması Açısından Önemi.....	6
Model Kuramdan Farklı mıdır?.....	10
Çoklu Merceklerin Değeri.....	12
Bu Metinde Ele Alınan Kuramlar ve Modeller.....	14
Özet.....	15

BÖLÜM 2

İLK KÖKENLER

Okuma Alanına Uygulanan

İlk Kuram ve Modeller (Milattan Önce 400-1899)

Okumanın ve Yazmanın Genel Tarihi (Milattan Önce 20.000-400).....	18
Zihinsel Disiplin Kuramı.....	18
Çağrışımıcılık.....	20
Açılım Kuramı.....	24
Yapısalcılık ve Okumanın İlk Bilimsel Temelleri.....	29
Sınıf Uygulamaları.....	31
Araştırma Uygulamaları.....	38
Özet.....	41

BÖLÜM 3**DAVRANIŞÇILIK****Baskın Eğitimsel Bakış Açıları (1900-1950'ler)**

Davranışçılık Nedir?	43
Klasik Koşullanma Kuramı	44
Bağlaşımcılık	47
Edimsel Koşullanma Kuramı	50
Sınıf Uygulamaları.....	53
Araştırma Uygulamaları.....	57
Özet	59

BÖLÜM 4**YAPISALCILIK****(1920'ler-Günümüz)**

Yapılandırmacılık: Genel Kavram	63
Sorgulayıcı Öğrenme	65
Şema Kuramı.....	68
Etkileşimsel/Okur Tepki Kuramı.....	72
Ruhdibilimsel Kuram ve Tüm Dil Kuramı.....	74
Üstbilis Kuramı.....	78
Katılım Kuramı	82
Sınıf Uygulamaları.....	83
Araştırma Uygulamaları.....	89
Özet	94

BÖLÜM 5**OKURYAZARLIK GELİŞİMİ KURAMLARI****(1930'lar-Günümüz)**

Bilişsel Gelişim Kuramı	98
Olgunlaşma Kuramı.....	100
Okuryazarlık Gelişim Kuramı	102
Okuma Evresi Modelleri.....	104

Gelişen Okuryazarlık Kuramı.....	106
Aile Okuryazarlık Kuramı.....	109
Sınıf Uygulamaları.....	111
Araştırma Uygulamaları.....	118
Özet	121

BÖLÜM 6

SOSYAL ÖĞRENME GÖRÜNÜMLERİ

(1960'lar-Günümüz)

Toplumdilbilim.....	124
Sosyokültürel Kuram.....	129
Sosyal Yapılandırmacılık	134
Sosyal Öğrenme Kuramı.....	138
Eleştirel Okuryazarlık Kuramı.....	141
Üçüncü Alan Kuramı.....	143
Sınıf Uygulamaları.....	144
Araştırma Uygulamaları.....	152
Özet	155

BÖLÜM 7

BİLİŞSEL-İŞLEMLEME YAKLAŞIMLARI

Bilişsel-İşleme Bakış Açılarının Genel Özellikleri.....	159
Bilgi İşleme Kuramları ve Modelleri	161
Gough Modeli.....	163
LaBerge ve Samuels'ın Otomatik Bilgi-İşleme Modeli.....	166
Etkileşimsel ve Etkileşimsel-Ödünleyici Modeller	169
Etkileşimsel Model	170
Sesbilimsel-Merkezli Değişken Farklılıkları Modeli	173
Paralel Dağılımlı İşleme Modeli.....	176
Okuma Sistemi: Dört İşlemci.....	177
Çift-Yollu Aşamalı Model.....	181
Çift-Eksiklik Varsayımı.....	183

Sinirbilim ve Eğitim	184
Sınıf Uygulamaları.....	187
Araştırma Uygulamaları.....	194
Özet	199

BÖLÜM 8

TOPLU ÖZET

İlk Kökenleri	201
Davranışçılık	203
Yapılandırmacılık ve Okuma	205
Okuryazarlık Gelişim Kuramları.....	209
Sosyal Öğrenme Bakış Açıları.....	212
Bilişsel İşleme Bakış Açıları	216
Son Değerlendirmeler.....	220

EKLER

EK A. Özet Grafiği: Okuryazarlık Eğitimini Etkileyen Değinilmiş Kuramsal Bakış Açılarının Başlangıcı	224
EK B. Değinilen Kuramların Özeti ve Örnek Uygulamalar	226
Bölüm 2. İlk Kökenler: Okumaya Uygulanabilir İlk Kuram ve Modeller (MÖ 400-1899)	226
Bölüm 3. Davranışçılık: 50 Yıllık Baskın Eğitim Kuramı (1900-1950'ler)	226
Bölüm 4. Yapısalcı Bakış Açıları (1920'lerden günümüze)	226
Bölüm 5. Okuryazarlık Gelişim Kuramları (1930'dan günümüze)	227
Bölüm 6. Toplumsal Öğrenme Bakış Açıları (1960'dan günümüze).....	227
Bölüm 7. Bilişsel İşleme Bakış Açıları (1950'den günümüze).....	228
Kaynakça.....	229
Konu Dizini.....	245
İsim Dizini.....	250

BÖLÜM 1

Kuramlara ve Modellere Giriş

OKUMA ÖNCESİ SORULARI

- Kuramın genel tanımı nedir?
- İnsanlar sahip oldukları kuramların ayırımında mıdır?
- “Kuram” terimi eğitim alanında nasıl kullanılır?
- Kuramlar eğitim uygulaması için neden önemlidir?
- Kuramlar eğitim araştırması için neden önemlidir?
- Kuramların modellerle benzerlikleri ve farklılıkları nelerdir?
- Okuma alanını da ilgilendiren yaşam deneyimlerini çoklu kuramsal açıdan ele alabilmenin güçlü yanları nelerdir?

Sevimli ama sessiz bir kız olan sekiz yaşındaki Sara, bütün gözlerin kendisinin üzerinde olduğunu bilerek sandalyesinde rahatsız bir biçimde kıvranıp duruyor. Bir ses bile çıkaramadan sayfadaki sözcüklere bakıyor. Başlarda sınıf arkadaşları onun yanıt vermesini nezaket içinde beklerken sessizliği sürdükçe arkadaşlarının sabırsızlıkları artıyor. Öğrenciler bu defa bildiklerini gösteren bakışlarla yerlerinde kıvranarak “İşte yeniden başlıyoruz, Sara’nın okumasını bekliyoruz.” diye geçiriyorlar içlerinden. Sınıf öğretmenleri Bayan Brown da rahatsız oluyor. Sara’dan okumasını istemek bir hata mıydı? Bu çocuk neden diğer arkadaşlarıyla aynı zamanda okumasını geliştiremedi? Bayan Brown Sara’ya okuması için nasıl yardımcı olabilir?

Amerika Birleşik Devletleri’nde ve tüm dünyada yaygın olan bu sahne, okuma eğitimcilerinin köklü bir endişesini gözler önüne seriyor: Sınıfta

BÖLÜM 2

İlk Kökenler

Okuma Alanına Uygulanan

İlk Kuram ve Modeller (Milattan Önce 400-1899)

OKUMA ÖNCESİ SORULARI

- Tarihsel açıdan, okuma alanını etkileyen ilk kuramlar nelerdi?
- Okumayla ilgili ilk tarihsel kuramlar günümüzdeki sınıf eğitimini nasıl etkilemektedir?
- Okumayla ilgili ilk tarihsel kuramlar okuma alanındaki günümüz araştırmalarını nasıl etkilemektedir?

Okumayla ilgili kuramların ve modellerin tarihi, psikolojiyi ve eğitimi etkileyen genel kuramların tarihiyle iç içe geçmiştir. Konuyla ilgili çeşitli kaynaklar, eğitimdeki günümüz düşünme sistemi için ilk temeli sağlamada (20. yüzyıldan önce) merkezi görev üstlenen kuram ve modellerin; Zihinsel Disiplin Kuramı (Mental Discipline Theory), Çağrışımçılık (Associatism), Açılım Kuramı (Unfoldment Theory) ve Yapısalcılık (Structuralism) olduğunu göstermektedir (Buckingham ve Finger, 1997; Schwartz ve Robbins, 1995; Sternberg, 1996). Bu bölümün amacı, okuyucuya eğitimle ilgili ilk kuramsal temeller hakkında bilgi vermek ve günümüz okuryazarlık eğitim ve araştırmalarında bu kuramların rolünü incelemektir. Bu bölümde, kitabın diğer bölümlerinde olduğu gibi, kuramların birçoğu, kuramlarla ilgili günümüz okuryazarlık eğitim uygulamaları örnekleriyle açıklanmıştır. Ayrıca, kuramların birçoğu, uygulama öğretmenleri tarafından yazılmış olan sınıf öyküleriyle ilişkilendirilmiştir. Bu öykülerin amacı, günümüz gerçek sınıf deneyimlerinde kuramların uygulamalarını göstermektir. Son olarak, her kuram, günümüz okuryazarlık araştırma konuları ve çalışmalarıyla ilişkili olarak tartışılmıştır.

BÖLÜM 3

Davranışçılık

Baskın Eğitimsel Bakış Açıları (1900-1950'ler)

OKUMA ÖNCESİ SORULARI

- Davranışçılık nedir?
- Klasik Koşullanma Kuramı nedir ve okuma öğretimine ve araştırmasına yansımaları nelerdir?
- Bağlaşımıcılık nedir ve okuma öğretimine ve araştırmasına yansımaları nelerdir?
- Edimsel koşullanma nedir ve okuma öğretimine ve araştırmasına yansımaları nelerdir?

DAVRANIŞÇILIK NEDİR?

Davranışçılık, davranıştaki gözlemlenebilir değişikliklere odaklanan öğrenmenin kuramsal bir bakış açısıdır. Richards'a (2009) göre Davranışçılık, Freud tarafından savunulan Psikoanalitik Kuram gibi Zihinsellik kuramlarına kuramsal bir tepki olarak ortaya çıkmıştır (1933). Zihinsellikte, eylemler ve davranışlar, gözlemlenemeyen ve hatta bazı durumlarda bilinçsiz olan duygular, güdüler, dürtüler ve arzular tarafından yönlendirilmektedir. Watson (1913) gibi davranış kuramcıları, Freud'un önerdiği zihinsel öğelerin çoğunun var olduğundan şüphe etmişler ve bunun yerine gözlemlenebilir eylemler yoluyla insan davranışlarının incelenmesi ve açıklanması gerektiğini öne sürmüşlerdir. Watson ve diğer ilk davranışçılar, öğrenme ile ilgili gözlemlenebilir davranışların belgelenmesinin psikoloji alanını gerçek bir bilim haline getirmenin anahtarı olacağına inanmıştır. Watson, 1913 tarihli "Davranışçı Bakış Açısından Psikoloji" adlı yayınında bu görüşü ileri sürmüş ve bununla davranışçı hareketi başlatmıştır (Richards, 2009). Davranışçılık, bunu takip eden 50 yıl boyunca egemen eğitimsel ve psikolojik

BÖLÜM 4

Yapılandırmacılık (1920'ler-Günümüz)

OKUMA ÖNCESİ SORULARI

- Davranışçılık nedir?
- Yapılandırmacılık nedir?
- Sorgulayıcı Öğrenme nedir ve okuma öğretimine ve araştırmalarına nasıl yansıtılır?
- Şema Kuramı nedir ve okuma öğretimine ve araştırmalarına nasıl yansıtılır?
- Etkileşimsel/Okur Tepkisi Kuramı nedir ve okuma öğretimine ve araştırmalarına nasıl yansıtılır?
- Ruhdibilimsel Kuram ve Tüm Dil Kuramı nedir ve okuma öğretimine ve araştırmalarına nasıl yansıtılır?
- Üstbilişsel Kuram nedir ve okuma öğretimine ve araştırmalarına nasıl yansıtılır?
- Katılım Kuramı nedir ve okuma öğretimine ve araştırmalarına nasıl yansıtılır?

YAPILANDIRMACILIK: GENEL KAVRAM

Davranışçılığın geliştiği ve Amerikan eğitim sistemine yön verdiği dönemlerde Amerikan eğitimcileri yapılandırmacılıktan da etkileniyordu. *Yapılandırmacılık*, bireyler tarafından *bilginin etkin biçimde yapılandırılmasını* vurgulayan öğrenme kuramıdır (Gunning, 2010). Yapılandırmacı bakış açısına göre, öğrenme, bireyler yeni bilgiyi var olan bilgiyle bütünleştirdiğinde gerçekleşir. Bu kuramsal bakışta, yeni bilginin var olanla bütünleştirilmesi yalnızca öğrenci öğrenme sürecine etkin biçimde katılırsa gerçekleşir.

BÖLÜM 5

Okuryazarlık Gelişimi Kuramları (1930'lar-Günümüz)

OKUMA ÖNCESİ SORULARI

- Bilişsel Gelişim Kuramı (Theory of Cognitive Development) nedir ve okuma eğitimi ve okuma araştırmalarına nasıl yansır?
- Olgunlaşma Kuramı (Maturation Theory) nedir ve okuma eğitimi ve okuma araştırmalarına nasıl yansır?
- Okuryazarlık Gelişim Kuramı (Theory of Literacy Development) nedir ve okuma eğitimi ve okuma araştırmalarına nasıl yansır?
- Okuma Evresi Modelleri (Stage Models of Reading) nelerdir ve okuma eğitimi ve okuma araştırmalarına nasıl yansır?
- Gelişen Okuryazarlık Kuramı (Emergent Literacy Theory) nedir ve okuma eğitimi ve okuma araştırmalarına nasıl yansır?
- Aile Okuryazarlık Kuramı (Family Literacy Theory) nedir ve okuma eğitimi ve okuma araştırmalarına nasıl yansır?

1900'lerin başında, Dewey (1916) gibi yapılandırmacı kuramcıların bireylerin anlamayı nasıl gerçekleştirdiğini ve Watson (1913) ile Thorndike (1903, 1931) gibi davranışçıların ise öğrenmenin gözlemlenebilir davranışlar yoluyla nasıl anlaşılabilceğini açıklamaya çalıştıkları dönemlerde, gelişimci kuramcılar da boylamsal bakış açısıyla okuryazarlık gelişimini açıklamaya çalışıyorlardı.

Okuma alanındaki gelişim kuramcılarını řu sorular üzerine yoğunlaşmışlardır:

- Erken okuma becerisi nasıl gelişir?
- Erken okuma gelişimi hangi yollarla kolaylaştırılabilir?

BÖLÜM 6

Sosyal Öğrenme Görünümleri (1960'lar-Günümüz)

OKUMA ÖNCESİ SORULARI

- Toplumdilbilim Kuramı nedir ve okuma eğitimi ve araştırmasına nasıl yansır?
- Sosyokültürel Kuram nedir ve okuma eğitimi ve araştırmasına nasıl yansır?
- Sosyal Yapılandırmacılık nedir ve okuma eğitimi ve araştırmasına nasıl yansır?
- Sosyal Öğrenme Kuramı nedir ve okuma eğitimi ve araştırmasına nasıl yansır?
- Eleştirel Okuryazarlık Kuramı nedir ve okuma eğitimi ve araştırmasına nasıl yansır?
- Üçüncü Alan Kuramı nedir ve okuma eğitimi ve araştırmasına nasıl yansır?

Sosyal öğrenme görünümleri, hepsi de bilgi gelişiminde ve öğrenmede toplumsal etkileşimin merkezi rolünü vurgulayan birkaç kuramı içinde barındırır. Okuma alanına uygulandığında, sosyal öğrenme görünümleri okuryazarlık öğreniminde toplumsal etkilerin ve toplumsal etkileşimin önemini vurgular. Sosyal öğrenme görünümleri; Toplumdilbilim Kuramı (Bernstein, 1972a, 1972b; Bloom ve Green, 1984; Heath, 1982), Sosyokültürel Kuram (Au, 1997; Bronfenbrenner, 1979; Moll, 1992, 1994), Sosyal Yapılandırmacılık/Sosyotarihsel Kuram (Vygotsky, 1978, 1986) ve Sosyal Öğrenme Kuramı/Sosyal Bilişsel Kuram'ı (Bandura, 1986) içerir. Bu terimler birbirinin yerine kullanılabilir görünse de bu bölüm aralarındaki farkları açı-

BÖLÜM 7

BİLİŞSEL-İŞLEMLEME YAKLAŞIMLARI

OKUMA ÖNCESİ SORULARI

- Bilgi-İşleme Kuramları ve Modelleri nelerdir ve okuma öğretimi ile okuma araştırmalarına nasıl yansıtılmıştır?
- Gough Modeli nedir ve okuma öğretimi ile okuma araştırmalarına nasıl yansıtılmıştır?
- Otomatik Bilgi-İşleme Modeli nedir ve okuma öğretimi ile okuma araştırmalarına nasıl yansıtılmıştır?
- Etkileşimsel ve Ödünleyici-Etkileşimsel Kuramlar nelerdir ve okuma öğretimi ile okuma araştırmalarına nasıl yansıtılmışlardır?
- Sesbilimsel-Merkezli Değişken Farklılıkları Modeli nedir ve okuma öğretimi ile okuma araştırmalarına nasıl yansıtılmıştır?
- Paralel Dağılımlı İşleme Modeli nedir ve okuma öğretimi ile okuma araştırmalarına nasıl yansıtılmıştır?
- Çift-Yollu Aşamalı Model nedir ve okuma öğretimi ile okuma araştırmalarına nasıl yansıtılmıştır?
- Çift-Eksiklik Varsayımı nedir ve okuma öğretimi ile okuma araştırmalarına nasıl yansıtılmıştır?
- Sinirbilimi eğitim araştırmalarını ve öğretimini nasıl etkiler?

BİLİŞSEL-İŞLEMLEME BAKIŞ AÇILARININ GENEL ÖZELLİKLERİ

Tarihsel süreç içerisinde bilişsel işleyişe ilişkin ilgi (bak. Bölüm 2), 1950'li yılların sonlarına doğru okuma becerisine olan ilgiyi yeniden canlandırmıştır. Shanks'e (2007) göre:

1960-1980 yılları arasında ilgi daha önceki araştırmalara egemen olan pekiştirme ve koşullanma ilkelerinden uzaklaşmış ve bilişsel dönüşümle

BÖLÜM 8

TOPLU ÖZET

Kitabın birinci bölümünde anlatılmış olan sekiz yaşındaki Sara'nın öyküsü şimdi yeniden ele alınabilir. Bu kitaptaki bölümler Sara gibilerin durumunu anlamak için kuram ve modellerden mercek olarak yararlanılabileceğini ileri sürmektedir. Dahası bu kitap, bu merceklerin araştırma ve öğrenciye müdahale etme amacıyla yönergeler oluşturmaya da yol açtığını belirtmektedir. Bu bölüm Sara'nın okuma güçlüklerini açıklamak amacıyla bir mercek olarak ve onun öğretmenine girişimleri için yönerge sağlamak adına bir araç olarak söz konusu kuram ve modellerin her birini kullanmanın elverişliliğini araştırmaktadır.

İLK KÖKENLERİ

Zihinsel Disiplin Kuramı'na (Mental Discipline Theory) göre (Plato, Aristo), Sara'nın okumadaki zayıflığı alıştırma eksikliğinden kaynaklanmaktadır. Zihinsel Disiplin Kuramı beyni, nasıl bir spor yapabilmek için vücuttaki kasları geliştirmek gerekirse aynı biçimde geliştirilmesi gereken bir kas olarak görmektedir. Sara'nın okuma güçlüklerinin kaynağı için Zihinsel Disiplin Kuramı'nın özünü keşfetmeyle ilgilenen eğitimciler, onun okulda ve evde ne kadar okuma alıştırması yaptığı hakkında bilgi toplar. Eğer okuma alıştırmalarının yetersiz olduğu yargısına ulaşırsa okuma alıştırmasını artırılır. Zihinsel Disiplin Kuramı'nın 2000 yıllık bir geçmişi olmasına karşın, birçok eğitimci okuma başarısının yaşamsal ögesi olarak okuma için harcanan zamanı onun başlıca öncülü olarak görür.

Çağrışımcılık (Associationism) Aristo'nun çalışmalarına ve MÖ 4. yüzyıla değin gitmektedir. Aristo, belleğe ve öğrenmeye yardımcı olan üç tür bağlantı (connections) üzerinde düşünmüştür: Bitişiklik (birlikte oluşan

KAYNAKÇA

- Abbott, M., Willis, H., Greenwood, C. R., Kamps, D., Heitzman-Powell, L., & Selig, J. (2010). The combined effects of grade retention and targeted smallgroup intervention on students' literacy outcomes. *Reading and Writing Quarterly*, 26(1), 4–25.
- Adams, M. J. (1990). *Beginning to read*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Allen, K. D., & Hancock, T. E. (2008). Reading comprehension improvement with individualized cognitive profiles and metacognition. *Literacy Research and Instruction*, 47, 124–139.
- American Heritage Dictionary*. (4th ed.). (2007). Boston: Houghton Mifflin.
- Anderson, R. C., & Pearson, P. D. (1984). A schema-theoretic view of basic processes in reading. In P. D. Pearson (Ed.), *Handbook of reading research* (Vol. 1, pp. 185–224). New York: Longman.
- Angermeyer, P. S. (2010). Interpreter-mediated interaction as bilingual speech: Bridging macro- and micro sociolinguistics in codeswitching research. *International Journal of Bilingualism*, 14(4), 466–489.
- Apel, K., & Masterson, J. (2001). Beyond baby talk: *From sounds to sentences: A parent's guide to language development*. Rocklin, CA: Prima.
- Aria, C., & Tracey, D. H. (2003). The use of humor in vocabulary instruction. *Reading Horizons*, 43(3), 161–179.
- Armbruster, B. B., Lehr, F., & Osborn, J. (2001). *Put reading first: The research building blocks for teaching children to read*. Washington, DC: Center for Improvement of Early Reading Achievement.
- Artino, A. R. (2007). *Bandura, Ross, and Ross: Observational learning and the Bobo doll*. Retrieved June 22, 2011, from www.eric.ed.gov/PDFS/499095.PDF
- Atkinson, R. C., & Shiffrin, R. M. (1968). Human memory: A proposed system and its control processes. In K. Spence & J. Spence (Eds.), *The psychology of learning and motivation* (Vol. 2, pp. 89–195). New York: Academic Press.
- Au, K. H. (1997). A sociocultural model of reading instruction: The Kamehameha Elementary Education Program. In S. A. Stahl & D. A. Hayes (Eds.), *Instructional models in reading* (pp. 181–202). Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Baker, L. (2002). Metacognition in comprehension instruction. In C. C. Block & M. Pressley (Eds.), *Comprehension instruction: Research-based best practices* (pp. 77–95). New York: Guilford Press.
- Bakhtin, M. M. (1981). *The dialogic imagination: Four essays by M. M. Bakhtin* (M. Holquist, Ed.; C. Emerson & M. Holquist, Trans.). Austin: University of Texas Press.
- Bandura, A. (1969). *Principles of behavior modification*. New York: Holt.
- Bandura, A. (1977). *Social learning theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.

- Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action: A social cognitive theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. New York: Freeman.
- Bartlett, F. C. (1932). *Remembering: A study in experimental and social psychology*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- Behrman, E. (2006). Teaching about language, power, and text: A review of classroom practices that support critical literacy. *Journal of Adolescent and Adult Literacy*, 49(6), 490–498.
- Bergeron, B. S. (1990). What does the term whole language mean?: Constructing a definition from the literature. *Journal of Reading Behavior*, 22(4), 301–329.
- Bernstein, B. (1971). *Class, codes, and control* (Vols. 1, 2, and 3). London: Routledge & Kegan Paul.
- Bernstein, B. (1972a). A sociolinguistic approach to socialization, with some reference to educability. In J. Gumperz & D. Hymes (Eds.), *Directions in sociolinguistics* (pp. 465–497). New York: Holt, Rinehart & Winston.
- Bernstein, B. (1972b). Social class, language, and socialization. In P. Giglioli (Ed.), *Language and social context* (pp. 157–178). Harmondsworth, UK: Penguin Books.
- Best, J. L., & Kahn, J. V. (2003). *Research in education* (9th ed.). Boston: Allyn & Bacon.
- Bigge, M. L., & Shermis, S. S. (1992). *Learning theories for teachers* (5th ed.). New York: Harper Collins.
- Bloom, D., & Green, J. (1984). Directions in the sociolinguistic study of reading. In P. D. Pearson, R. Barr, M. Kamil, & P. Mosemthal (Eds.), *Handbook of reading research* (pp. 395–421). New York: Longman.
- Bloome, D., & Talwalker, S. (1997). Book reviews: Critical discourse analysis and the study of reading and writing. *Reading Research Quarterly*, 32(1), 104–112.
- Bourdieu, P. (1991). *Language and symbolic power*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Brisk, M. E., & Harrington, M. M. (2007). *Literacy and bilingualism: A handbook for all teachers* (2nd ed.). Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Bronfenbrenner, U. (1979). *The ecology of human development: Experiments by nature and design*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Brown, A. L. (1978). Knowing when, where, and how to remember: A problem of metacognition. In R. Glaser (Ed.), *Advances in instructional psychology* (Vol. 1, pp. 77–165). Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Brumbaugh, R. S., & Lawrence, N. M. (1963). *Philosophers on education: Six essays on the foundations of Western thought*. Boston: Houghton Mifflin.
- Brumbaugh, R. S., & Lawrence, N. M. (1985). *Philosophical themes in modern education*. Landham, MD: Houghton Mifflin.
- Bryant, P. (2002). Thoughts about reading and spelling. *Scientific Studies of Reading*, 6(2), 199–216.

- Buchoff, R. (1995). Family stories. *The Reading Teacher*, 49(3), 230–233.
- Buckingham, H. W., & Finger, S. (1997). David Hartley's psychological associationism and the legacy of Aristotle. *Journal of the History of the Neurosciences*, 6(1), 21–37.
- Burman, E. (2007). *Developmental psychology* (2nd ed.). Hoboken, NJ: Taylor & Francis.
- Bus, A., van IJzendoorn, M., & Pellegrini, A. (1995). Joint reading makes for success in learning to read: A meta-analysis on intergenerational transmission of literacy. *Review of Educational Research*, 65, 1–21.
- Byrnes, J. P. (2001). *Minds, brains, and learning: Understanding the psychological and educational relevance of neuroscientific research*. New York: Guilford Press.
- Cardoso-Martins, C. (2001). The reading abilities of beginning readers of Brazilian Portuguese: Implications for a theory of reading acquisition. *Scientific Studies of Reading*, 5(4), 289–317.
- Cardoso-Martins, C., & Pennington, B. F. (2004). The relationship between phoneme awareness and rapid naming skills and literacy acquisition: The role of developmental period and reading ability. *Scientific Studies of Reading*, 8(1), 27–52.
- Carnine, D. W., Silbert, J., Kame'enui, E. J., & Tarver, S. G. (2004). *Direct reading instruction*. Upper Saddle River, NJ: Pearson.
- Cartwright, K. B. (2002). Cognitive development and reading: The relation of multiple classification skills to reading comprehension in elementary school children. *Journal of Educational Psychology*, 54, 56–63.
- Cattell, J. M. (1886). The time it takes to see and name objects. *Mind*, 11, 63–65.
- Cattell, J. M. (1890). Mental tests and measurement. *Mind*, 15, 373–380.
- Ceci, S. J. (2006). Urie Bronfenbrenner (1917–2005). *American Psychologist*, 6(2), 173–174.
- Certo, J. (2011). Social skills and leadership abilities among children in smallgroup literature discussions. *Journal of Research in Childhood Education*, 25(1), 62–81.
- Chall, J. S. (1983). *Stages of reading development*. New York: McGraw-Hill.
- Christie, J., Enz, B., & Vukelich, C. (1997). *Teaching language and literacy: Preschool through elementary grades*. New York: Longman.
- Clay, M. M. (1966). *Emergent reading behavior*. Unpublished doctoral dissertation, University of Auckland, Auckland, New Zealand.
- Clay, M. M. (1985). *The early detection of reading difficulties* (3rd ed.). Portsmouth, NH: Heinemann.
- Cobb, J. B. (2011). Living a literate life in the “third bubble”: A case study of a high school dropout in solitary confinement in a maximum security prison. In J. B. Cobb & M. K. Kallus (Eds.), *Historical, theoretical, and sociological foundations of reading in the United States* (pp. 399–417). Boston: Pearson.
- Cobb, J. B., & Kallus, M. K. (Eds.) (2011). *Historical, theoretical, and sociological foundations of reading in the United States*. Boston: Pearson.

- Coker, D. (2006). Impact of first-grade factors on the growth and outcomes of urban school children's primary grade writing. *Journal of Educational Psychology*, 98(3), 471–488.
- Coker, D. R., & White, J. (1993). Selecting and applying learning theory to classroom teaching strategies. *Education*, 114(1), 77–80.
- Coleman, J. (2010). Elementary teachers' instructional practices involving graphical representations. *Journal of Visual Literacy*, 29(2), 198–222.
- Coltheart, M., Curtis, B., Atkins, P., & Haller, M. (1993). Models of reading aloud: Dual-route and parallel-distributed-processing approaches. *Psychological Review*, 100(4), 589–608.
- Coltheart, M., & Rastle, K. (1994). Serial processing in reading aloud: Evidence for dual-route models of reading. *Journal of Experimental Psychology: Human Perception and Performance*, 20(6), 1197–1211.
- Coltheart, M., Rastle, K., Perry, C., Langdon, R., & Ziegler, J. (2001). DRC: A dual-route cascaded model of visual word recognition and reading aloud. *Psychological Review*, 108(1), 204–256.
- Constas, M. A., & Sternberg, R. J. (Eds.). (2006). *Translating theory and research into educational practice: Developments in content domains, large-scale reform, and intellectual capacity*. Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Creswell, J. W. (2002). *Educational research: Planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative research*. Upper Saddle River, NJ: Merrill Prentice Hall.
- Curwen, M. S., Miller, R. G., White-Smith, K. A., & Calfee, R. C. (2010). Increasing teachers' metacognition develops students' higher learning during content area literacy instruction: Findings from the Read–Write Cycle Project. *Issues in Teacher Education*, 19(2), 127–151.
- Daniels, H. (1994). *Literature circles: Voice and choice in the student-centered classroom*. York, ME: Stenhouse.
- Davidson, K. (2010). The integration of cognitive and sociocultural theories of literacy development. *Alberta Journal of Educational Research*, 56(3), 246–256.
- Dearborn, W. F. (1906). *Psychology of reading: An experimental study of the reading pauses and movements of the eye*. New York: Science Press.
- Dewey, J. (1916). *Democracy and education*. New York: Macmillan.
- Dixon-Krauss, L. A. (1995). Partner reading and writing: Peer social dialogue and the zone of proximal development. *Journal of Reading Behavior*, 27(10), 45–63.
- Dixon-Krauss, L. A. (1996). *Vygotsky in the classroom: Mediated literacy instruction and assessment*. White Plains, NY: Longman.
- Douglass, R. (2011). Rousseau's debt to Burlamaqui: The ideal of nature and the nature of things. *Journal of the History of Ideas*, 72(2), 209–230.
- Dressman, M. (2008). *Using social theory in educational research: A practical guide*. New York: Routledge.
- Duffy, G. G. (2002). The case for direct explanation of strategies. In C. C. Block & M. Pressley (Eds.), *Comprehension instruction: Research-based best practices* (pp. 28–41). New York: Guilford Press.

- Dupuis, A. M. (1985). *Philosophy of education in historical perspective*. Lanham, MD: University Press of America.
- Durkin, D. (1978–1979). What classroom observation reveals about reading comprehension instruction. *Reading Research Quarterly*, 14, 481–533.
- Edens, K. M. (2008). The interaction of a pedagogical approach, gender, selfregulation, and goal orientation using student response system technology. *Journal of Research on Technology in Education*, 41(2), 161–177.
- Edwards, P. A. (2009). *Tapping the potential of parents: A strategic guide to boosting student achievement through family involvement*. New York: Scholastic.
- Ehri, L. C. (1991). Development of the ability to read words. In R. Barr, M. L. Kamil, P. B. Mosenthal, & P. D. Pearson (Eds.), *Handbook of reading research* (Vol. 2, pp. 383–417). New York: Longman.
- Eisenhart, M., & Towne, L. (2003). Contestation and change in national policy on “scientifically based” education research. *Educational Researcher*, 32(7), 31–38.
- Fetsco, T., & McClure, J. (2005). *Educational psychology: An integrated approach to classroom decisions*. Boston: Pearson.
- Flavell, J. H. (1976). Metacognitive aspects of problem solving. In L. B. Resnick (Ed.), *The nature of intelligence* (pp. 231–235). Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Flood, J. (1977). Parental styles in reading episodes with young children. *Reading Teacher*, 30, 846–867.
- Fountas, I. C., & Pinnell, G. S. (1996). *Guided reading: Good first reading for all children*. Portsmouth, NH: Heinemann.
- Freire, P. (1970). *Pedagogy of the oppressed*. New York: Herder & Herder.
- Freud, S. (1933). *New introductory lectures on psychoanalysis*. New York: Norton.
- Frith, U. (1985). Beneath the surface of developmental dyslexia. In K. E. Patterson, J. C. Marshall, & M. Coltheart (Eds.), *Surface dyslexia* (pp. 301–330). London: Erlbaum.
- Fry, E. B., Kress, J. E., & Fountoukidis, D. L. (2000). *The reading teacher’s book of lists* (4th ed.). Somerset, NJ: Jossey-Bass/Wiley.
- Fuchs, L. S., Fuchs, D., Hosp, M. K., & Jenkins, J. R. (2001). Oral reading fluency as an indicator of reading competence: A theoretical, empirical, and historical analysis. *Scientific Studies of Reading*, 5(3), 239–256.
- Gaffney, J. S., & Anderson, R. C. (2000). Trends in reading research in the United States: Changing intellectual currents over three decades. In M. L. Kamil, P. B. Mosenthal, P. D. Pearson, & R. Barr (Eds.), *Handbook of reading research* (Vol. 3, pp. 53–74). Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Gardner, H. (2005). *The development and education of mind*. Hoboken, NJ: Taylor & Francis.
- Gay, L. R., Geoffrey, E. M., & Airasian, P. (2006). *Educational research: Competencies for analysis and applications*. Upper Saddle River, NJ: Pearson.
- Gee, J. (1990). *Social linguistics and literacies*. London: Falmer Press.

- Gee, J. (2005). *An introduction to discourse analysis: Theory and method*, 2nd ed. New York: Routledge.
- Glynn, T. (1994). *Pause, Prompt, Praise: Seventeen years on. Best of set: Families and schools*. Wellington, New Zealand: New Zealand Council for Educational Research.
- Good, K. (2011). Intersections of educational psychology and the teaching of reading: Connections to the classroom. In J. B. Cobb & M. K. Kallus (Eds.), *Historical, theoretical, and sociological foundations of reading in the United States* (pp. 165–173). Boston: Pearson.
- Goodman, K. S. (1967). Reading: A psycholinguistic guessing game. *Journal of the Reading Specialist*, 6, 126–135.
- Goswami, U. (2004). Neuroscience and education. *British Journal of Educational Psychology*, 74, 1–14.
- Gough, P. B. (1972). One second of reading. In J. F. Kavanaugh & I. G. Mattingly (Eds.), *Language by ear and by eye: The relationships between speech and reading* (pp. 331–358). Cambridge, MA: MIT Press.
- Gough, P. B., Juel, C., & Griffith, P. (1992). Reading, spelling, and the orthographic cipher. In P. B. Gough, L. C. Ehri, & R. Treiman (Eds.), *Reading acquisition* (pp. 35–48). Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Gough, P. B., & Tunmer, W. E. (1986). Decoding, reading, and reading disability. *Remedial and Special Education*, 7, 6–10.
- Gunning, T. G. (2003). *Creating literacy instruction for all children* (4th ed.). Boston: Pearson Education.
- Gunning, T. G. (2010). *Creating literacy instruction for all children* (7th ed.). Boston: Allyn & Bacon.
- Gutek, G. L. (1972). *A history of the Western educational experience*. Prospect Heights, IL: Waveland Press.
- Guthrie, J. T. (2004). Teaching for literacy engagement. *Journal of Literacy Research*, 36(1), 1–29.
- Guthrie, J. T. (2011). Best practices in motivating students to read. In L. M. Morrow & L. B. Gambrell (Eds.), *Best practices in literacy instruction* (4th ed, pp. 177–198). New York: Guilford Press.
- Guthrie, J. T., Schafer, W. D., & Huang, C. W. (2001). Benefits of opportunity to read and balanced instruction on the NAEP. *Journal of Educational Research*, 94, 145–162.
- Guthrie, J. T., & Wigfield, A. (2000). Engagement and motivation in reading. In M. L. Kamil, P. B. Mosenthal, P. D. Pearson, & R. Barr (Eds.), *Handbook of reading research* (Vol. 3, pp. 403–422). Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Gutierrez, K. D., Asato, J., Pacheco, M., Moll, L. C., Olson, K., Horng, E. L., et al. (2002). “Sounding American”: The consequences of new reforms on English language learners. *Reading Research Quarterly*, 37(3), 328–343.
- Gyorffy, J. (2011). *Class-to-life assignments, #1*. Unpublished manuscript, Kean University, Union, NJ.

- Halliday, M. A. K. (1975). *Learning how to mean: Explorations in the development of language*. London: Arnold.
- Hart, B., & Risley, T. R. (1995). *Meaningful differences in the everyday experience of young American children*. Baltimore: Brookes.
- Hart, B., & Risley, T. R. (1999). *The social world of children: Learning to talk*. Baltimore: Brookes.
- Hart, B., & Risley, T. R. (2003). The early catastrophe: The 30 million word gap. *American Educator*, 27(1), 4–9.
- Hayes, D. A. (1997). Models of professional practice in teacher thinking. In S. Stahl & D. A. Hayes (Eds.), *Instructional models in reading* (pp. 31–58). Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Heath, S. B. (1982). What no bedtime story means: Narrative skills at home and school. *Language and Society*, 11, 49–76.
- Heim, S., Eulitz, C., & Elbert, T. (2003). Altered hemispheric asymmetry of auditory P100m in dyslexia. *European Journal of Neuroscience*, 17, 1715–1722.
- Henderson, A. T., & Mapp, K. (2002). *A new wave of evidence: The impact of school, family, and community connections on student achievement*. Austin, TX: National Center for Family and Community Connections with Schools.
- Hennings, D. G. (2000). *Communication in action: Teaching literature-based language arts*. Boston: Houghton-Mifflin.
- Hesse-Biber, S., Kinder, T., Dupuis, P., Dupuis, A., & Tornabene, E. (2007). *Hyperresearch: Qualitative analysis tool* [Computer software]. Randolph, MA: ResearchWare.
- Hiebert, E. H., & Raphael, T. E. (1996). Psychological perspectives on literacy and extensions to educational practice. In D. C. Berliner & R. C. Calfee (Eds.), *Handbook of educational psychology* (pp. 550–602). New York: Simon & Schuster Macmillan.
- Holdaway, D. (1979). *The foundations of literacy*. Sydney, Australia: Ashton Scholastic.
- Holdaway, D. (1989). Shared book experience: Teaching reading using favorite books. In G. Manning & M. Manning (Eds.), *Whole language: Beliefs and practices, K–8* (pp. 137–150). Washington, DC: National Education Association.
- Horowitz, M. (2000). Associationism. In A. E. Kazdin (Ed.), *Encyclopedia of psychology* (Vol. 1, pp. 275–276). Washington, DC: American Psychological Association.
- Huey, E. B. (1968). *The psychology and pedagogy of reading*. Cambridge, MA: MIT Press. (Original work published 1908)
- Jimenez, R. T., Smith, P. H., & Martinez-Leon, N. (2003). Freedom and form: The language and literacy practices of two Mexican schools. *Reading Research Quarterly*, 38(4), 488–508.
- Jonas, M. E. (2010). When teachers must let education hurt: Rousseau and Nietzsche on compassion and the educational value of suffering. *Journal of the Philosophy of Education Society of Great Britain*, 44(1), 45–60.
- Jones, D., & Elcock, J. (2001). *History and theories of psychology: A critical perspective*. London: Hodder.

- Jordan, G. E., Snow, C. E., & Porche, M. V. (2000). Project EASE: The effect of a family literacy project on kindergarten students' early literacy skills. *Reading Research Quarterly*, 35(4), 524–546.
- Justice, C., Rice, J., & Warry, W. (2009). Academic skill development-inquiry seminars can make a difference: Evidence from a quasi-experimental study. *International Journal for the Scholarship of Teaching and Learning*, 3(1), 1–24.
- Kallus, M. K., & Ratliff, P. (2011). Reading: A brief history to 1899. In J. B. Cobb & M. K. Kallus (Eds.), *Historical, theoretical, and sociological foundations of reading in the United States* (pp. 6–12). Boston: Pearson.
- Kameñeni, E. J., Simmons, D. C., Chard, D., & Dickson, S. (1997). Direct reading instruction. In S. A. Stahl & D. A. Hayes (Eds.), *Instructional models in reading* (pp. 59–84). Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Kezar, A. (2001). Theories and models of organizational change. In *Understanding and facilitating organizational change in the 21st century* (Vol. 28, No. 4, pp. 25–58). San Francisco: Jossey-Bass.
- Korecki-Diaz, C. (2011). *Class-to-life assignment #1*. Unpublished manuscript, Kean University, Union, NJ.
- L'Allier, S. K., & Elish-Piper, L. (2007). “Walking the walk” with teacher candidates: Strategies for promoting active engagement with assigned readings. *Journal of Adolescent and Adult Literacy*, 50(5), 338–353.
- LaBerge, D., & Samuels, S. J. (1974). Toward a theory of automatic information processing in reading. *Cognitive Psychology*, 6, 293–323.
- Lajoie, S. P. (1993). Computer environments as cognitive tools for enhancing learning. In S. P. Lajoie & S. J. Derry (Eds.), *Computers as cognitive tools* (pp. 261–288). Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Langer, J. (1995). *Envisioning literature: Literacy understanding and literature instruction*. New York: Teachers College Press.
- Lau, K. (2009). Reading motivation, perceptions of reading instruction and reading amount: A comparison of junior and secondary students in Hong Kong. *Journal of Research in Reading*, 32, 366–382.
- Lee, S., & Dallman, M. E. (2008). Engaging in a reflective examination about diversity: Interviews with three preservice teachers. *Multicultural Education*, 15(4), 36–44.
- Lefebvre, H. (1991). *The production of space*. Malden, MA: Blackwell.
- Liu, M., & Bera, S. (2005). An analysis of cognitive tool use patterns in hypermedia learning environments. *Educational Technology Research Development*, 53(1), 5–21.
- Liu, M., Williams, D., & Pedersen, S. (2002). Alien rescue: A problem-based hypermedia learning environment for middle school science. *Journal of Educational Technology Systems*, 30(3), 255–270.
- McKenna, M. K. (2010). Pestalozzi revisited: Hope and caution for modern education. *Journal of Philosophy and History of Education*, 60, 121–125.

- Mertens, D. M. (2010). *Research and evaluation in education and psychology: Integrating diversity with quantitative, qualitative, and mixed methods* (3rd ed). Los Angeles: Sage.
- Moddy, A. K. (2010). Using electronic books in the classroom to enhance emergent literacy skills in young children. *Journal of Literacy and Technology*, 11(4), 22–52.
- Moje, E., Ciechanowski, K., Kramer, K., Ellis, L., Carrillo, R., & Collazo, T. (2004). Working toward third space in content area literacy: An examination of everyday funds of knowledge and discourse. *Reading Research Quarterly*, 39(1), 38–70.
- Moll, L. C. (1992). Literacy research in community and classrooms: A sociocultural approach. In R. Beach, J. Green, M. Kamil, & T. Shanahan (Eds.), *Multidisciplinary perspectives on literacy research* (pp. 179–207). Urbana, IL: National Council of Teachers of English.
- Moll, L. C. (1994). Literacy research in community and classrooms: A sociocultural approach. In R. B. Ruddell, M. R. Ruddell, & H. Singer (Eds.), *Theoretical models and processes of reading* (4th ed., pp. 179–207). Newark, DE: International Reading Association.
- Montare, A. (1988). Classical conditioning of beginning reading responses. *Perceptual and Motor Skills*, 67(2), 611–621.
- Morphett, M. V., & Washburne, C. (1931). When should children begin to read? *Elementary School Journal*, 31, 496–508.
- Morris, D. (2011). Critical literacy: Crises and choices in the current arrangement. In J. B. Cobb & M. K. Kallus (Eds.), *Historical, theoretical, and sociological foundations of reading in the United States* (pp. 286–315). Boston: Pearson.
- Morrow, L. M. (2001). *Literacy development in the early years* (4th ed.). Boston: Allyn & Bacon.
- Morrow, L. M. (2002). *The literacy center: Contexts for reading and writing* (2nd ed.). Portland, ME: Stenhouse.
- Morrow, L. M. (2005). *Literacy development in the early years: Helping children read and write* (5th ed.). Boston: Pearson.
- Morrow, L. M. (2009). *Literacy development in the early years: Helping children read and write* (6th ed.). Boston: Pearson.
- Morrow, L. M. (2012). *Literacy development in the early years: Helping children read and write* (7th ed.). Boston: Pearson.
- Morrow, L. M., & Gambrell, L. B. (Eds.) (2011). *Best practices in literacy instruction* (4th ed.). New York: Guilford Press.
- Morrow, L. M., Tracey, D. H., & Del Nero, J. R. (2011). Best practices in early literacy: Preschool, kindergarten, and first grade. In L. M. Morrow & L. B. Gambrell (Eds.), *Best practices in literacy instruction* (4th ed., pp. 67–95). New York: Guilford Press.
- Mousikou, P., Coltheart, M., Finkbeiner, M., & Saunders, S. (2010). Can the dualroute cascaded computational model of reading offer a valid account of the masked onset priming effect? *Quarterly Journal of Experimental Psychology*, 63(5), 984–1003.
- Orellana, M. F., Reynolds, J., Dorner, L., & Meza, M. (2003). In other words: Translating or “para phrasing” as a family literacy practice in immigrant households. *Reading Research Quarterly*, 38(1), 12–34.

- Paratore, J. R. (2001). *Opening doors, opening opportunities: Family literacy in an urban community*. Needham Heights, MA: Allyn & Bacon.
- Paratore, J. R., & Edwards, P. A. (2011). Parent–teacher partnerships that make a difference in children’s literacy achievement. In L. M. Morrow & L. B. Gambrell (Eds.), *Best practices in literacy instruction* (4th ed., pp. 436–454). New York: Guilford Press.
- Pearson, P. D., Barr, R., Kamil, M. L., & Mosenthal, P. (Eds.). (1984). *Handbook of reading research*. New York: Longman.
- Penn, H. (2008). *Understanding early childhood*. Berkshire, England: Open University Press.
- Phillips, L. M., Hayden, R., & Norris, S. P. (2006). *Family literacy matters: A longitudinal parent–child literacy intervention study*. Calgary, Canada: Detselig Enterprises Ltd.
- Piaget, J., & Inhelder, B. (1969). *The psychology of the child* (H. Weaver, Trans.). New York: Basic Books.
- Posner, M. I., & Snyder, C. R. R. (1975a). Attention and cognitive control. In R. Soiso (Ed.), *Information processing and cognition: The Loyola Symposium* (pp. 55–85). Hillside, NJ: Erlbaum.
- Posner, M. I., & Snyder, C. R. R. (1975b). Facilitation and inhibition in the processing of signals. In P. M. A. Rabbitt & S. Dornic (Eds.), *Attention and performance* (Vol. 5, pp. 669–682). New York: Academic Press.
- Pressley, M. (2000). What should comprehension instruction be the comprehension of? In M. L. Kamil, P. B. Mosenthal, P. D. Pearson, & R. Barr (Eds.), *Handbook of reading research* (Vol. 3, pp. 545–561). Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Pressley, M., Allington, R. L., Wharton-McDonald, R., Block, C. C., & Morrow, L. M. (2001). *Learning to read: Lessons from exemplary first-grade classrooms*. New York: Guilford Press.
- Pugh, K. R., Mencl, W. E., Jenner, A. R., Katz, L., Frost, S. J., Lee, J. R., et al. (2001). Neurobiological studies of reading and reading disability. *Journal of Communication Disorders*, 34, 479–492.
- Quantz, J. O. (1897). Problems in the psychology of reading. *Psychological Monographs*, 2(1, Whole No. 5). (Summary in *Psychological Review*, 1898, 434–436).
- Regan, V. (2010). Sociolinguistic competence, variation patterns, and identity construction in L2 and multilingual speakers. *Eurosla Yearbook*, 10(1), 21–37.
- Renzulli, J. S. (2006). Swimming upstream in a small river: Changing conceptions and practices about the development of giftedness. In M. A. Constan & R. J. Sternberg (Eds.), *Translating theory and research into educational practice: Developments in content domains, large-scale reform, and intellectual capacity* (pp. 223–253). Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Reutzel, D. R., & Cooter, R. B. (1996). *Teaching children to read: From basals to books* (2nd ed.). Englewood, NJ: Merrill.
- Reutzel, D. R., & Cooter, R. B. (2012). *Teaching children to read: The teacher makes the difference* (6th ed.). Boston: Pearson.
- Reutzel, D. R., Hollingsworth, P. M., & Eldredge, J. L. (1994). Oral reading instruction: The impact on student reading development. *Reading Research Quarterly*, 23(1), 40–62.

- Reyes-Rodriguez, A. (2008). Political discourse and its sociolinguistic variable. *Critical Inquiry in Language Studies*, 5(4), 225–242.
- Richards, G. (2009). *Putting psychology in its place: Critical historical perspectives* (3rd ed.). Hoboken, NJ: Taylor & Francis.
- Risko, V.J., Roller, C. M., Cummins, C., Bean, R. M., Block, C. C., Anders, P. L., et al. (2008). A critical analysis of research on reading teacher education. *Reading Research Quarterly*, 43(3), 252–288.
- Romaine, S. (2000). *Language in society: An introduction to sociolinguistics* (2nd ed.). New York: Oxford University Press.
- Roper-Hall, G. (2007). Historical vignette: Louis Emile Javal (1839–1907): The father of orthoptics. *American Orthoptic Journal*, 57, 131–136.
- Rosenblatt, L. M. (1978). *The reader, the text, the poem: The transactional theory of literacy work*. Carbondale: Southern Illinois University Press.
- Rosenblatt, L. M. (1994). The transactional theory of reading and writing. In R. B. Ruddell, M. R. Ruddell, & H. Singer (Eds.), *Theoretical models and processes of reading* (4th ed., pp. 1057–1092). Newark, DE: International Reading Association.
- Rumelhart, D. E. (1977). Toward an interactive model of reading. In S. Dornic (Ed.), *Attention and performance* (Vol. 6, pp. 573–603). Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Rumelhart, D. E. (1994). Toward an interactive model of reading. In R. B. Ruddell, M. R. Ruddell, & H. Singer (Eds.), *Theoretical models and processes of reading* (4th ed., pp. 864–894). Newark, DE: International Reading Association.
- Rumelhart, D. E., & McClelland, J. L. (Eds.). (1986). *Parallel distributed processing: Vol. 1. Foundations*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Ryder, J. F., Tunmer, W. E., & Greaney, K. T. (2008). Explicit instruction in phonemic awareness and phonemically based decoding skills as an intervention strategy for struggling readers in whole language classrooms. *Reading and Writing: An Interdisciplinary Journal*, 21(4), 349–369.
- Samuels, S. J. (1994). Toward a theory of automatic information processing in reading, revisited. In R. B. Ruddell, M. R. Ruddell, & H. Singer (Eds.), *Theoretical models and processes of reading* (4th ed., pp. 816–837). Newark, DE: International Reading Association.
- Samuels, S. J., & Kamil, M. L. (1984). Models of the reading process. In P. D. Pearson, R. Barr, M. L. Kamil, & P. Mosenthal (Eds.), *Handbook of reading research* (pp. 185–224). New York: Longman.
- Scarborough, H. S., & Dobrich, W. (1994). On the efficacy of reading to preschoolers. *Developmental Review*, 14, 245–302.
- Schoenfeld, A. H. (2006). Notes on the educational steeplechase: Hurdles and jumps in the development of research-based mathematics instruction. In M. A. Constanas & R. J. Sternberg (Eds.), *Translating theory and research into educational practice: Development in content domains, large-scale reform, and intellectual capacity* (pp. 9–30). Mahwah, NJ: Erlbaum.

- Schwartz, B., & Robbins, S. J. (1995). *Psychology of learning and behavior* (4th ed.). New York: Norton & Company.
- Seefeldt, C., & Barbour, N. (1994). *Early childhood education: An introduction* (3rd ed.). New York: Macmillan.
- Seidenberg, M. S., & McClelland, J. L. (1989). A distributed, developmental model of word recognition and naming. *Psychological Review*, 96, 523–568.
- Shanks, D. R. (2007). Associationism and cognition: Human contingency learning at 25. *Quarterly Journal of Experimental Psychology*, 60(3), 291–309.
- Shannon, P. (1990). *The struggle to continue: Progressive reading instruction in the United States*. Portsmouth, NH: Heinemann.
- Shaywitz, B. A., Pugh, K. R., Jenner, A. R., Fulbright, R. K., Fletcher, J. M., Gore, J. C., et al. (2000). The neurobiology of reading and reading disability (dyslexia). In M. L. Kamil, P. B. Mosenthal, P. D. Pearson, & R. Barr (Eds.), *Handbook of reading research* (Vol. 3, pp. 229–249). Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Shaywitz, B. A., Shaywitz, S. E., Blachman, B. A., Pugh, K. R., Fulbright, R. K., Skudlarski, P., et al. (2004). Development of left occipitotemporal systems for skilled reading in children after a phonologically-based intervention. *Biological Psychiatry*, 55(9), 926–933.
- Shaywitz, B. A., Shaywitz, S. E., Pugh, K., Mencl, W., Fulbright, R., Skudlarski, P., et al. (2002). Disruption of posterior brain systems for reading in children with developmental dyslexia. *Biological Psychiatry*, 52, 101–110.
- Shaywitz, S. (2003). *Overcoming dyslexia: A new and complete science-based program for reading problems at any level*. New York: Vintage Books.
- Shen, M. (2009). Reading–writing connection for EFL college learners' literacy development. *Asian EFL Journal*, 11(1), 87–106.
- Siegel, M., & Fernandez, S. L. (2000). Critical approaches. In M. L. Kamil, P. B. Mosenthal, P. D. Pearson, & R. Barr (Eds.), *Handbook of reading research* (Vol. 3, pp. 141–151). Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Simos, P. G., Fletcher, J. M., Bergman, E., Breier, J. I., Foorman, B. R., Castillo, E. M., et al. (2002). Dyslexia-specific brain activation profile becomes normal following successful remedial reading. *Neurology*, 58, 1203–1213.
- Skinner, B. F. (1954). The science of learning and the art of teaching. *Harvard Educational Review*, 24, 86–97.
- Skinner, B. F. (1965). Reflections on a decade of teaching machines. In R. Glaser (Ed.), *Teaching machines and programmed learning: 2. Data and directions* (pp. 5–20). Washington, DC: National Education Association.
- Slavin, R. E. (1997). *Educational psychology: Theory and practice* (5th ed.). Needham Heights, MA: Allyn & Bacon.
- Slavin, R. E. (2003). *Educational psychology: Theory and practice* (7th ed.). Boston: Allyn & Bacon.

- Smith, F. (1971). *Understanding reading: A psycholinguistic analysis of reading and learning to read*. New York: Holt, Rinehart, & Winston.
- Smith, N. B. (1986). *American reading instruction*. Newark, DE: International Reading Association.
- Snow, C. E. (1983). Literacy and language: Relationships during the preschool years. *Harvard Educational Review*, 53, 165–189.
- Snow, C. E., Burns, S. M., & Griffin, P. (Eds.). (1998). *Preventing reading difficulties in young children*. Washington, DC: National Academy Press.
- Soja, E. (1996). *Thirdspace: Journeys to Los Angeles and other real-and-imagined places*. Cambridge, MA: Blackwell.
- Stanovich, K. E. (1980). Toward an interactive–compensatory model of individual differences in the development of reading fluency. *Reading Research Quarterly*, 16, 32–71.
- Stanovich, K. E. (1986). Matthew effects in reading: Some consequences of individual differences in the acquisition of literacy. *Reading Research Quarterly*, 21, 360–407.
- Stanovich, K. E. (1988). Explaining the differences between the dyslexic and the garden-variety poor reader: The phonological–core variable-difference model. *Journal of Learning Disabilities*, 21, 590–612.
- Stanovich, K. E. (2000). *Progress in understanding reading: Scientific foundations and new frontiers*. New York: Guilford Press.
- Stanovich, K. E., & Siegel, L. S. (1994). The phenotypic performance profile of reading-disabled children: A regression-based test of the phonological–core variable-difference model. *Journal of Educational Psychology*, 86, 24–53.
- Sternberg, R. J. (1996). *Cognitive psychology*. Fort Worth, TX: Holt, Rinehart, & Winston.
- Sternberg, R. J., Birney, D., Kirlik, A., Stemler, S., Jarvin, L., & Grigorenko, L. J. (2006). From molehill to mountain: The process of scaling up educational interventions (firsthand experience upscaling the theory of successful intelligence). In M. A. Constanas & R. J. Sternberg (Eds.), *Translating theory and research into educational practice: Development in content domains, large scale reform, and intellectual capacity* (pp. 205–221). Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Stevenson, A., & Lindberg, C. A. (Eds.). (2010). *New Oxford American dictionary*. New York: Oxford University Press.
- Strauss, A., & Corbin, J. (1998). *Basics of qualitative research* (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Taylor, D. (1983). *Family literacy*. Exeter, NH: Heinemann Educational Books.
- Temple, C., Ogle, D., Crawford, A., & Freppon, P. (2011). *All children read: Teaching for literacy in today's diverse classrooms* (3rd ed.). Boston: Pearson.
- Thevenot, C., Devidal, M., Barrouillet, P., & Fayol, M. (2007). Why does placing the question before an arithmetic word problem improve performance? A situation model account. *Quarterly Journal of Experimental Psychology*, 60(1), 43–56.

- Thomas, R. M. (1996). *Comparing theories of child development* (4th ed.). Pacific Grove, CA: Brooks/Cole.
- Thorndike, E. L. (1903). *Educational psychology*. New York: Lemcke & Buechner.
- Thorndike, E. L. (1931). *Human learning*. New York: Century.
- Tierney, R. J. (1994). Dissensions, tensions, and the models of literacy. In R. B. Ruddell, M. R. Ruddell, & H. Singer (Eds.), *Theoretical models and processes of reading* (4th ed., pp. 1162–1182). Newark, DE: International Reading Association.
- Tracey, D. H., & Morrow, L. M. (2002). Preparing young learners for successful reading comprehension: Laying the foundation. In M. Pressley & C. C. Block (Eds.), *Reading comprehension instruction* (pp. 219–233). New York: Guilford Press.
- Tracey, D. H., Storer, A. W., & Kazerounian, S. (2010). Cognitive processing perspectives on the new literacies. In E. A. Baker (Ed.), *The new literacies: Multiple perspectives on research and practice* (pp. 106–130). New York: Guilford Press.
- Tracey, D. H., & Young, J. W. (2002). Mothers' helping behaviors during children's at-home oral reading practice: Effects of children's reading ability, children's gender, and mothers' educational level. *Journal of Educational Psychology*, 94(4), 729–737.
- VanKeer, H., & Vanderlinde, R. (2010). The impact of cross-age peer tutoring on third and sixth graders' reading strategy awareness, reading strategy use, and reading comprehension. *Middle Grades Research Journal*, 51(1), 33–45.
- Venezky, R. L. (1984). The history of reading research. In P. D. Pearson, R. Barr, M. Kamil, & P. Mosenthal (Eds.), *Handbook of reading research* (Vol. 2, pp. 46–67). New York: Longman.
- Verhallen, M., Bus, A. G., & de Jong, M. T. (2006). The promise of multimedia stories for kindergarten children at risk. *Journal of Educational Psychology*, 98, 410–419.
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The development of higher psychological processes*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Vygotsky, L. S. (1986). *Thought and language*. Cambridge, MA: MIT Press. (Original work published 1962)
- Vygotsky, L. S. (1987). *Problems of general psychology*. New York: Plenum Press.
- Vygotsky, L. S. (1993). *The collected works of L. S. Vygotsky: Vol. 2* (J. Knox & C. Stevens, Trans.). New York: Plenum Press.
- Warren, H. C. (1916). Mental association from Plato to Hume. *Psychological Review*, 23(3), 208–230.
- Watson, J. B. (1913). Psychology as a behaviorist views it. *Psychological Review*, 20(2), 158–177.
- Widmayer, S. A. (2004). *Schema theory: An introduction*. Retrieved December 26, 2004, from chd.gse.edu/immersion/knowledgebase/strategies/cognitivism/SchemaTheory.htm
- Wilson, A. (2000). There is no escape from third-space theory: Borderland discourse and the “in between” literacies of prisons. In D. Barton, M. Hamilton, & R. Ivanic (Eds.), *Situated literacies: Reading and writing in context* (pp. 54–69). London: Routledge.

- Wilson, A. A. (2011). Literacy instruction on multi-modal texts: Intersecting past, present, and future. In J. B. Cobb & M. K. Kallus (Eds.), *Historical, theoretical, and sociological foundations of reading in the United States* (pp. 377–384). Boston: Pearson.
- Wolf, M., & Bowers, P. (1999). The “double-deficit hypothesis” for the developmental dyslexias. *Journal of Educational Psychology*, 91(3), 1–24.
- Wolf, M., & Katzir-Cohen, T. (2001). Reading fluency and its intervention. *Scientific Studies of Reading*, 5(3), 211–238.
- Wolf, M., Miller, L., & Donnelly, K. (2000). Retrieval, Automaticity, Vocabulary Elaboration, Orthography (RAVE-O): A comprehensive fluency-based reading intervention program. *Journal of Learning Disabilities*, 33, 375–386.
- Woodcock, R. W. (1987). *Woodcock Reading Mastery Tests—Revised*. Circle Pines, MN: American Guidance Service.
- Woolfolk, A. E. (1998). *Educational psychology* (7th ed.). Boston: Allyn & Bacon.
- Yaden, D. B., Rowe, D. W., & McGillivray, L. (2000). Emergent literacy: A matter (polyphony) of perspectives. In M. L. Kamil, P. B. Mosenthal, P. D. Pearson, & R. Barr (Eds.), *Handbook of reading research* (Vol. 3, pp. 425–454). Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Yopp, H. K., & Yopp, R. H. (2002). Supporting phonemic awareness development in the classroom. In International Reading Association (Eds.), *Evidence-based reading instruction: Putting the National Reading Panel Report into practice* (pp. 3–18). Newark, DE: International Reading Association.
- Zambo, D. M. (2006). Learning from picture book characters in read-aloud sessions for students with ADHD. *Teaching Exceptional Children Plus*, 2(4), 1–11.